Број 44. У Новом Саду у суботу 24. фебруара 1907. Година XLII.

„Застава“ излази сваки дан два пута, а недељом и понедељником једаред.

Цена је за Угарску кад се јутарњи и вечерњи лист заједно шаље на један месец 2 кр. 70 пот. на четврт године 8 круна. Кад се јутарњи и вечерњи лист засебно шаље: месечно 3 кр. 26 пот. на четврт године 9 круна 75 пот. За Аустрију и све остале земље на четврт године 10 круна.

Народним бројевима од петка цена је: за целу године 2 круне, на целу годину 4 круне, а за стране земље годишње 6 круна 50 пот.

Поједини вечерњи бројеви стају 10 потура.

Телефон бр. 131.

ЗАСТАВА

ЛИСТ СРПСКЕ НАРОДНЕ РАДИКАЛНЕ СТРАНКЕ

(Вечерњи лист.)

ИЗДАЊЕ „РАДА“ ДЕОНИЧАРСКОГ ДРУШТВА У РУМИ.

За огласе плаћа се по 12 пот. од сваке врсте оваких ситних слова.

Уредништво „Заставе“ је у кући г. Ј. Т. Чавића. Администрација „Заставе“ налази се у кући, где је Милетићева штампарија у главној ул. бр. 22. Дописи шаљу се уредништву а претплата и огласи администрацији „Заставе“.

Рукописе не враћамо.

Поједини вечерњи бројеви стају 10 потура.

Чек-конто 12008.

Јеврејска автономија у угарском сабору.

У четвртак је била у угарском сабору расправа о јеврејској автономији. Вреди да се ма и најкраће осврнемо на ту ствар.

Као што је познато, Јевреји имају права на автономију, али се они нису још организовали као црква. Боље је овако. Наша државна власт не поштује довољно право цркве, автономију њену. Она хоће да се меша у све, па и у најмању ситницу.

Јевреји нису хтели такву автономију. Они нису хтели да доносе правила, јер су стрепили, да им влада и краљ неће баш моћи да даду оно, што нико нема. Они су остали без формалне автономије. Али у ствари они једини уживају у Угарској праву автономију. Раде шта хоће, влада и не зна шта раде, па не може ни у чем да се умеша.

Нама то не би ни било криво. Али ми добро знамо, док су Јевреји овако радили и имали сва права и били потпуно автономни, дотле су увек и увек доказивали у својим новинама, да ми с нашом автономијом „стварамо државу у држави“ и да нам влада треба да скрати рукаве. Они о својој цркви никад ништа нису писали, али су у нашим црквеним стварима они водили главну реч.

Но док су се Јевреји извлачили испод сваког државног надзора, дотле су уживали све благодати државне. Њихови свештеници добијали су државну припомоћ од државне власти у већој мери но икоји други.

Сад су кренули нешто ново. Не да се организују, него су тражили да и они буду заступљени у горњем дому као и друге вероисповести.

Фрања Херман, који је био известилац, предложио је, да сабор одбије ову молбу. Јевреји се нису организовали као друге вероисповести, па не могу ни тражити оно, што имају организоване вероисповести.

Фрања Бузат је ишао мало даље. Он је открио мало плашт са неких непознатих ствари. Причао је, како јеврејски рабинери у Угарској, већином нису угарски држављани. Од сваке стотине нису угарски држављани 70. Они су досељеници из Галиције. И онда је изнео ово: 65 јеврејских свештеника уживају државну припомоћ. Он, Бузат, је у своје време иш као од министра просвете Влашића, да изнесе пред сабор, који су то који су добијали државну припомоћ. Но министар Влашић није хтео. А то је било зато, што од 65 јевјејских свештеника који су добили припомоћ, само су њих шесторица угарски држављани.

Али се ипак нашло у свима странкама посланика који су тражили, да сабор у пути влади ову молбу на проучавање. Независна је странка са малим изузетком гласала за овај предлог. — Па је и референт повукао свој првашњи предлог и пристао, да се ова ствар изда влади на проучавање.

У сабору је пала реч, да треба то учинити јер Јевреји спремају црквену организацију. Али до тог скоро доћи неће. Они су подељени у „староверце“ и „нововерце“. Нововерци хоће да светкују недељу, место суботе, и хоће да мало крену напред од Мојсејевог времена. Староверци их због тог најжешће нападају.

Те две секте немају ничег заједничког између себе и до сад су увек говорили: Не могу се организовати заједно, а можда ће временом моћи доћи до зближења па да чекају још мало. Овим су начином до сад избегавали сваку организацију, па ће то чинити и до сад.

А добро би било да се организују. Онда би штампа, која је скроз у јеврејским рукама, друкчије писала о автономији, но до сад. И ако дабогме, писала би за себе и своје, а за нас би нашла формулу, да нам не треба ништа дати.

У једноме се морамо поклонити Јевејима. Они нису организовани. Немају свог сабора, немају својих власти, којима би се морали покоравати, они се међу собом боре као бели мрави (староверци и нововерци), али никоме не пада на памет да трчи влади, да се тужи и да од ње тражи спаса.

А како добро знамо то ми Срби?! И кад се ко дочепа какве министарске одлуке, онда збогом автономијо. То му је онда право, правда, закон и све. А автономија — до врага.

Питамо само: шта би радили Јевреји, да неко трчка влади и тужи њихову црквену општину, или било кога. Не би га нико гледао. А код нас?! Уживa све части и сва поштовања, па ма одмах тражио, да удаве автономију...

Зар може и зар сме то код нас тако остати?!

»Словенски народ«*).

Јадни мој „Словенски Народе!“ Већ је четрдесет година протекло, како се неуморно бориш за слободу, једнакост и братство, па си ипак дочекао, да на свакој твојој страници читамо: Заплијењено, заплијењено, заплијењено! — Мјесто да си пожњео успјеха свога човјечног и родољубивог рада; мјесто да се одушевљавамо твојим лијепим и умним написима, које намјењујеш своме народу и васколиком Словенству — ето, ми послије тако дуготрајне борбе твоје против узурпатора слободе твоје наилазимо посведневно на — празне странице. И твоме народу треба: слобода исказивања мисли; слобода политичког самоопредијељења; слобода збора и договора, — једном ријечју потребне су му све оне слободе, које данас уживају и много некултурнији, нецивилизованији народи од твога племена. Јер твоји најбољи синови немају времена, да раде онако снажно на научном пољу, пошто им борба за политичке слободе одузима све слободно вријеме. Његова се снага троши, а

*) Писац подразумијева под овим називом „Словенски Народ“ лист, који већ четрдесет година излази у Љубљани као орган напреднијих елемената словенског народа. — Пр. уредништва

ПОДЛИСТАК.

СА МОЈИХ СЕЛА.*)

— Црте. —

Задруга на селу.

Проучавати сада село, има великога смисла; оно преставља у овом времену прелаз старога у нови живот; — то је мењање пуно занимљивости.

Старци причају о старом добром времену задруге, доказујући, како су жене својим свађама највише допринеле пропадању њеном. Безброј пута слушао сам, да су жене упропастиле задружни живот породице.

Готово све задруге, које сам као дечко познавао, сада их више нема; место једне има сада много кућа.

Ја ћу овде да наведем неколико примера, и да рекнем, зашто пропадају задруге.

Пре, у ранијем времену, живот је мирно прелазио с колена на колено, а сада је у селима настало друго доба, друга тежња новога живота.

Друштво је постало више опће; школа и друге установе воде друштво новој великој заједници и слободи.

У свима задругама, које пропадају, женске свакада играју велику улогу. У много случајева оне су у истини биле узрок деобе. У осталом то није ни мало чудновато, кад се иначе посматра велика улога женске у свима радњама људског живота кроз сва времена историјског живота човечанства.

Колико је задруга само због женских пропало!

Многима је познато, да се у задружном животу често налазе кућни крадљивци или поједини рђави чланови, који напослетку постају досадни задрузи; и то је често узрок деобе.

Познавао сам неколико породица, које су се само зато изделиле, што су деца појединих чланова задруге одилазила на школе или занате. Кућа је морала да их издржава; остали су се укућани бунили и тражили, да се дом не у пропасти. То су или много и много пута узроци деобе.

Све су то поједини случајеви из живота задруге.

Ко би све узроке и све ситнице побројао и могао оцртати целу душу човека и сваки кут њен, који ствара сударе, и који незадовољан старим тежи новоме животу?

Ма колико био привлачан и економски потребан заједнички живот у задрузи, он ипак не може да се одржи. Сељак је почео жртвовати заједницу неслободе за личну слободу. Задруга му не даје више све оно, што он жели, не задовољава му духовну потребу — слободу.

Старо време или стари земан, како често говоре, није било овако бурно.

Онда, када је било земље у изобиљу, када је земља припадала ономе, који може да је обрађује, стада оваца и чопори говеда ишли су по пољима и ливадама, крда свиња по шумама и планинама. Деца су имала да изуче, да буду добри пастири и ратари; — то је оно романтично време, које су опевале наше народне песме онда, када је Србин од гуслара учио, а борио се и уз гусле певао.

Борба живота и утакмица у имовини представља сада у нашим селима очајну борбу.

У патријархалном животу било је више љубави, интереси нису били овако укрштени као данас. У селима ћете видети грозних и дивљачких момената: свађе, парнице, пакост и злоба данас су обичне појаве у крајевима, одакле сам ја.

Живот на селу изгубио је много од лепоте, којом би се песничка душа могла усхитити.

Али је село увик било и остаће најмилији крај, у коме ће се узвишени осећаји човека за природом највише узносити.

И ако су осиротела моја села, свакада ће ова места бити за ме мила и драга.

Колико сам слатких јутара и вечери провео у њима, гледајући рађање и залазак сунца. Колико сам ливада, воћњака и њива обишао, и певање славуја слушао, када сам проводио у њима.

То је свакада била утеха моја бола у овом тешком положају мојих села.

Природа ће иста остати, плаво небо и жарко сунце, очуваће моја села, и доћи ће дани, када ће она сретно живети.

Да ли је потребна ова нова друштвена тежње засебног и самосталног живота?

Је ли она дело напретка или назатка савременог живота?

*) Писац је из гружанског краја у Србији.

непријатељ се твој смијеши Теби, „Словенски Народе“ мој, бришу сваку поучну мисао, сваки паметан упут, који намјењујеш својој браћи, саплеменицима и сапатницима својим! Грозна ли ти је судбина, јадни мој „Словенски Народе!“

Збиља је то страшна судбина, што прати сустопице цијело словенско племе. Цензури и драконским мјерама против слободе штампе не подлежи штампа ни једног народа у Јевропи — сем словенског народа! Како је то величанствено било на свијету, кад је човјечанство ослобођено ропства. Како је то диван чин био, кад су већина народа добили потпуну слободу исказивања мисли, кад је штампа у тих срећних народа ослобођена окова, у које су је спутавали цензори. Па како ће радосни дани освануги једном и теби, „Словенски Народе“, кад се будеш тих окова ослободио, кад сваки твој син могадне поносите главе истину рећи, јавно и отворено, а да му ту истину не избрише цензурова црвена оловка! Само, кад ће то бити?!

Словенски народи су скоро истовремено ступили на свјетску позорницу са осталим народима. „Бјеше то народ мирољубив, гостоприман, племенит и храбар, богобојажљив и смјеран, пријемчив за све што је узвишено и лијепо, за све што је напредно и што је култури наклоњено, погодан за образовање; народ радан и дружељубив“. Тако нас описују историчари најстаријег времена па до данашњих дана И ваљда због ових тако лијепих врлина, словенски народ робује. За њега нема ни мрвица од слободе за оним столом, што се свијетом назива. — За њега и његове претке има само дужности. Права им је дужност била, да заузму најгоре земље, да немају згодних саобраћајних средстава, да не уживају плодове, које природа поклања, већ да робују и да се са природом боре. Погледајте на карту Јевропе. Видјећете, како су дивне положаје заузели Нијемци, Французи, Енглези, Италијани и како су у стијешњеном, згрченом, неприродном положају словенски народи Па ипак, дужност је словенског народа била, да буде грудобан за све јевропске народе од татарских и азијских племена, која надираху на Јевропу. Крвљу својих најбољих синова штитили су словенски народи јевропску „културу и културне народе“ — ваљда само због тога, да би им ови могли данас добацивати: како су Словени политички неваспитани, како им је немогућно дати оне слободе, које уживају остали народи, јер би их злоупотребили! Лијеп зајам, а још лепша исплата..

Носи ли она у недрима својим чега новог?

Да није она ток умног сазревања или само последица економског живота друштва?

Та су питања тако висока и велика, и овде у овим мојим кратким цртама потрудићу се да дам кратка одговора.

Старо друштво носило је на себи символ: »господе и робова.« Једни су живели, а други робовали.

Како су продрле идеје слободе и једнакости, човек се, како вели славни руски писац Максим Горки, почео гордо дизати: Все выше, впередъ и все выше... (Све више, напред и све више...)

Човек је стао да тежи и да ради за достојанством самога себе; — сам је себи постао идеал.

Данашњи тешки положај економског живота измениће се људском снагом воље и разума, и засновати се нови, светао и чист.

Старе српске задруге, поред чисте међусобне љубави и опште заједнице, престављају собом и деспотску владавину безусловне послушности.

Тежња је новога друштва да дâ човековом бићу потпуну слободу, и да развије свест, једнакост братства и љубави.

Задаћа је праве просвете да освежи човечанство животом разума.

За то старе српске задруге, као остаци старога друштва, тешко се одржавају и ма колико, да су нам потребне не можемо да задржимо ток њихова пропадања.

В И А.

Аустро-Угарска монархија представља потпуно неправан појам Нити је она уставна монархија, нити је апсолутистичка. Некаква чудна мјешавина између та два појма владају у њој За Њемце слобода апсолутна; за њих су прописана само права, они не знају за дужности. Налегли су на онај јастук, што се зове клерикални језуитизам, па уз припомоћ његову и његовог апостолског камарилског одсјека жаре и пале по свима народностима онако, како они хоће и како је за њих боље Остали народи а нарочито словенски, потпуно су бесправни. — Љубљански „Словенски Народ“ даје еклатантна доказа о томе. И што смо се ми обазрли на ту страну, то је само због тога, да у својој тузи и болу нађемо сапатника који нам је у толико симпатичнији, у колико су сам циљеви и идеали приближнији. словенска солидарност и заједничка акција стрешће ове тешке ланце.

(Овај чланак „Српске Ријечи“ избрисала је сарајевска цензура из 33 броја у целини.)

Уз одговор

двојице умировљених професора новосадске гимназије.

Из Инђије, из земље проклете
„У Инђији тешко безакоње:
Кум свог кума на судове кера —
И оглоби кума вјенчанога,
Вјенчанога или крштенога“.
Народна пјесма.

Наша народна пословица каже: »После Бога прво је кум«, па зато се ето тера у проклету земљу Инђију онај, који и свога кума тера на судове; а наш јавни народни морал држи: »После Бога на земљи је прво *народна* највиша власт«, јер је »глас народа глас сина Божјега«, па зато се онда у »Застави« замера, што професори српске гимназије туже свој патронат министарству. Морам одма и сам да изјавим, да им поступак није ни по мом укусу, јер у данашњим приликама, где државна власт иде навалице на руку појединцима, да би наметла место права надзора право располагања у нашим автономним пословима, не треба ни да се пита, »куда би то одвело«. Одвешће то онамо, да ће се за автономију казати: »Шуру-буру да је нема!«

Одавна ме мучи то питање, па ево сад прилике, да се те муке опростим. Тешко је поћи, а још горе не поћи. Па ипак! Док се дете не заплаче, мајка га се не сећа. Да, наша »мајка« се ето тек онда сети, кад детету дотужи, па је уједе за прса — онда она цикне: »Храно моја, зар твоју мајку? Ти не волиш мајку твоју, која те је отхранила!?« На тај уздах вам потписујем оно, што су професори Оберкнежевић и Савковић одговорили, али имам још много да додам.

Приморани истим онаким поступањем своје највише власти, на које се туже именовани професори, а које и „Застава« крсти »погрешком« — обратили су се новосадски професори у своје време као тело министарству и добили, *стекли краљевском резолуцијом наново утврђено право: да им се плата за сва времена одређује равна са платом државних професора средњих школа.* На томе основу професори новосадске гимназије траже већ 4—5 година своје стечено право, а власт наша одговара најпре, *нека се професори обрате министарству*, да оно протумачи: *односи ли се повишица државним професорима и на нашу гимназију*; када се пак професори клонећи се искушења наново обратише истој својој власти наводећи да је краљевска резолуција у томе јасна, одговори им се да *нема новаца*, да саборски одбор нема средстава за повишење припомоћи гимназији. Међутим скупоћа намирница за живот наваљује, а то се највише дотиче чиновничког џепа, зато у Н. Саду подижу плате и јавним и приватним званичницима, и нашим автономнима — па и професори новосадске гимназије моле своју власт, *да им бар сношење те скупоће олакша*, али добијају стари одговор: *нема новаца*, или напослетку и не одговори се ништа после две-три седнице, него ствар излази некако на сабор и *високи сабор* у начелу заузима становиште: *да није дужан држати се државних одредаба* — према новосадској гимназији из разлога, *што нема новаца.*

Али исти славни сабор у исто време без морања, без државних одредаба, *из осећања справедљивости* само решава: *да се плата професора карловачке гимназије изједначује са платом новосадских професора*, па се њима још више *оставља у уживању и оно боље из старе праксе хрватске, те би сад новосадски професори требали да тргже изједначење са карловачкима*; даље исти тај славни сабор решава да се свима автономним учитељима нашим подигне плата на минимум од 1200 К, *јер ће то пак одредити државна уредба. Где је ту био разлог: нема новаца?* Па и другде.

Зато, господо и на врховима власти и онамо, где народ говори свој глас, мени ово изгледа да вам је новосадска гимназија посторче, а тражите да вас љуби као мајку своју и да не иде на суд ни онда, када га тамо правда и право зове. То је тешко издржати и није чудо ако и они зажале на своју савест, који се до сада опираху искушењу, кад у своје власти не налазе никакве предусретљивости.

Ако дакле желимо да имамо автономију, нека најпре господа на врховима наше власти не терају мак на конац и онде, где је очевидно да потраживање почива на стеченом праву, јер око онога појединца пишће можда и други гласови потребе и дужности, те је тешко против њих се оглушавати по 30 година, док се у нас прилике из основа не промену. А нарочито не сме се одбијати једна странка, а у прилог првој наведеним разлозима задовољавати ма и из правичности друга, где закон не гони, јер онда *боли срце са неправде*, а оно хоће да наведе и онога Краљевића Марка, који бежи и испред неправедна гнева свога родитеља — не да на суд води, него да сам суди и куму: дужду од Млетака. Толико за сада, да срцу одлакшам.

Ј. Ж.

* * *

Да би и нашем срцу одлакшало, ево неколико примедаба на горњи чланак.

»Застава« је учинила доиста погрешку, кад је назвала само погрешком, оне тужбе на владу.

Што се тиче главне ствари та стоји овако: У државном закону нема, да се професорске плате наших автономних школа, морају увек изједначити са правима професора на државним гимназијама. А автономно начело искључује то. Господа професори новосадске гимназије су само путем мољакања и богорађања код владе постигли резолуцију, о којој се говори у чланку.

И сабор од 1902. године, па и прошли сабор стали су на то становиште, да ми у нашој автономији нисмо дужни изједначивати увек плате наших професора са платом државних професора. Нами не стоји за леђима државна каса, него сами наши фондови, ми морамо према губеру. Било је времена, кад су у нашој автономији биле веће плате, но на државним школама и онда се дабогме није нико тужио.

Кад је сабор стао на то становиште, а ако ће да брани автономију, он мора то, онда је био — у свом даљем раду доследан. Начело му је било, да прво изједначи плате професора наших автономних гимназија. Да даде дакле и професорима карловачке гимназије онолико, колико имају професори новосадске гимназије. Зар то није право?! И зар да се даје увек само професорима новосадске гимназије, јер се они туже против автономних власти, а онима који се не туже, тима — ништа. То би била лепа правда.

Писац се позива на скупоћу. Па добро скупоћа. Али зар је само за професоре новосадске гимназије скупоћа?! Зар за професоре карловачке није. Зар за учитеље није. И друге није? Али то г. писац чланка не види.

Њему је криво само то, што је сабор без морања, без државне одредбе, из осећаја праведљивости и решио да изједначи плату професора карловачке гимназије са платом професора наше новосадске гимназије. И пита где је ту разлог: Нема новаца.

Онај разлог; нема новаца, треба правилно схватити. Има у фондовима новаца, има милијонима. А зар то треба појести. Има и на школе новаца, више, много више, но што је плата професора новосадске гимназије. Могло би се дати сваком професору новосадске гимназије и по 10 и по 20 и по 30 и по више хиљада круна годишње плате. Али г. писац заборавља да автономија наша има и других дужности, има и других просветних завода и просветних трудбеника, за које се такође мора бринути. И с тог гледишта, а само

је то гледиште правилно сасвим је био оправдан разлог: нема новаца. Зар и државе, које троше годишње милијарде круна не кажу често: Нема новаца кад је реч и о најмањим свотама?! Једном се не може дати све.

Писац опомиње да се не тера мак на конац.« Говори о стеченом праву, и хоће да иду ствари како налаже правда и право. Правда је да се изједначе професори наших автономних завода. Правда је да се у автономији учини нешто и за учитеље и друге. А право? Та докле ће се већ заборављати, да има и автономија неко право. Њено право деца ударају ногом у леђа, њено право дире свако, сваким могућим неоправданим наразчином.

«Боле срце са неправде« — то је истина. А зар није била неправда, кад су професори новосадске гимназије имали много више од професора карловачке гимназије То се мора изједначити, а ако и сад није, нек се изједначи.

Напослетку лако је истерати «мак на конац.« Да се затвори гимназија или доведе у опасност автономија, то није врло тешка ствар. Истерајмо дотле, да баш мора да се даје онолико, колико не може па где смо онда?!

Има један начин, чист начин, да се учини по правди и праву, па да буде нашим професорима оно, што имају професори државних гимназија. Дајте да увећамо приходе! Приходи наших манастира одређени су и на просветне цели. Пре је било $^1/_3$ сад је сабор донео уредбу, по којој би $^2/_3$ целокупних прихода манастирских ишло на просветне цели. И сабор је донео «манастирску» уредбу, која уређује јавну дражбу манастирских земаља. Та уредба и иначе одређује поштено газдинство по манастирима и то би донело нашим школама најмање 200 до 300 хиљаде круна.

Сабор је и иначе тражио изворе. Ако се добро изда нова беочинска каја, ако буде улазило од манастирске штампарије и од званичног листа доста прихода, то све скупа даће нам новаца да се изједначе и плате наших професора са платама професора на државним школама. И ко је тај, који то не би волео?! А шта раде професори новосадске гимназије према томе?! Јесу ли устали да с народом заједно боре се за то. Не! Мала мањина је зато, а већина даје повереницу оној обергусеници која са највишег места брсти наше народне црквене фондове и даје жалосна примера и другима да развлаче.

Онда дабогме нема новаца на школе и професорске плате. И кад наши професори — част изузетцима — оно што би требало неће, а оно што не би требало раде, кад они неће да се старају да и улази у народне фондове, него се старају само да што више излази, онда дабогме да мора доћи у питање чак и опстанак гимназије или опстанак фондова.

Колико би имали још да кажемо о овом, али нек буде доста?! Рекосмо и ми ма и оволико, да и нами буде лакше. (Пр. ур. Заставе.«)

Политички преглед.

Поравнање између Угарске и Аустрије. Јуче је стигао у Беч угарски министар-председник Векерле са државним тајником Александром Поповићем и министарским саветницима. Векерле је прексиноћ и јуче пре подне више сати радио са државним тајником Поповићем. Око 10 сати отпочело је саветовање између Векерла и аустријских министара, коме су доцније приступили и стручни референти. Саветовање је трајало читав дан. Предмет саветовања, као што се говори, било је питање потрошарина. Приликом преговора прошле недеље угарска је влада тражила независност законодавства у погледу потрошариних пореза, док је аустријска влада тврдила, да се то не може извести без постављања царинарске међе између Аустрије и Угарске. Држи се, да су изасланици угарске владе овом приликом подробно разложили своје становиште и да су одговорили на разлагања аустријских изасланика, која су они прошлога пута изнели. Осим потрошаринског питања расправљали су овом приликом и питања државних финансија. Ноћас се Векерле вратио у Будимпешту, где ће се преговори наставити између 1. и 4. марта.

Догађаји у Русији. Како из Петрограда јављају, министар-председник Столипин неће изнети у думи програм руске владе, већ ће се ограничити у говору своме тиме, што ће изнети само предлоге, које ће имати дума да реши.

Из Букурешта јављају, да бегунци, који су преко реке Прута пребегли из Русије у Румунску, причају, како је у Одеси дошло опет до великих изгреда. Многе чивутске куће опустошене су и Чивути злостављани. Сеоба чивутских породица из Русије узела је опет јака маха.

Хрватско-славонски сабор. У јучерањој саборској седници после говора Модрушана и Васе Муачевића у личној ствари продужена је подробна расправа прорачунског предлога. При 12 тачци говорио је Стеван В. Поповић. Изнео је поступак новчаних завода, који узимају нечувено велике камате. Моли владу, да стане на пут овоме. Говори за тим, како би требало исушити источни део Срема. — Васа Муачевић је предложио, да се подигне зајам од 350 хиљада круна, те да се тај новац употреби на економске сврхе. — Прешло се затим на интерпелације. Бањавчић износи, да финансијска управа присваја себи право риболовства на водама у бившој војничкој граници, и моли владу, да одмах учини кораке против тога. Томац интерпелише због мађаризације у Хрватској и Славонији, коју у великој мери и у главном потпомажу железнички чиновници. Вели, да и Хрватска има свој Геслеров шешир. Тај Геслеров шешир је је Мађарство. Старчевићева је странка Вељем Тел, али ће наскоро и сав хрватски народ играти улогу Вељема Тела и изагнаће Мађаре из Хрватске.

Америка и Јапан. Из Вашингтона је стигла вест, да је влада уједињених држава наредила, да се америчка флота у Тихом Оцеану, код Филипина и према Кини, уједини са флотом Хонолулу. И тако сложена јака флота има да брани Тихи Океан Америчка влада истина истиче како се то спајање једног дела њене поморске убојне снаге не односи на догађаје у Калифорнији, нити на запете односе између удружених америчких држава и Јапана. Но једно је јасно да је америчка влада нашла за потребно да у Тихом Океану образује такову флоту, која ће доста снажна бити да одбрани Филипине и Хавајска острва и државе које леже на пацифишкој обали. Ма колико да америчка влада побија да није те мере учинила због Јапана, јасно је да је баш због тога учинила, јер против кога би иначе имала да брани те своје земље или боље рећи, од кога другог претити опасност тим земљама, већ једино од Јапана. Дало се предвидети да ће исход руско јапанског рата осмелити Јапанце, па и Кинезе, и да ће од жуте расе попретити опасносност свима оним државама у овој линији, које имају области у близини Јапана и Кине

Вести из места и са страна

Радничка демонстрација.

Јављају из Земуна, да је јуче онамо стигло 50 румунских радника, који већ годинама раде код тамошње агенције дунавског паробродског друштва. На обали пак беше се искупило око 100 ондашњих радника, који хтедоше да спрече искрцавање Румуна. Жандармерија је растерала земунске раднике и тада се Румуни искрцају. Ради тога су ови земунски радници ступили у страјк и неће да раде све дотле, док се Румуни не отерају и на њихова места узму земунски радници. Међу страјкачима су и 150 радника ондашње парне пилане Биндера и Полгара и сви железнички радници. Земаљска влада ће да посредује у овом спору, али је могуће, да ће доћи до опћег радничког страјка у Земуну.

Догађаји на лавовском универзитету.

У понедељак су пољски ђаци избацили са лавовског универзитета све оне русинске ђаке, који на позив њихов нису хтели да напусте универзитет. То су могли извести лако, пошто су били у претежној већини. „Слово Пољскоје“ дознаје, да ће ускоро ићи у Беч, једно изаслатство лавовских професора, министру наставе да преда изјаву потписану од свију професора Пољака на лавовском универзитету, у којој моле да се очува пољски карактер лавовског универзитета. И ако је због догађаја од понедељника лавовски универзитет затворен односно предавања сва обустављена, пољски ђаци, па чак и гимназисте били су се искупили пред универзитетом, да спрече сваки напад, ако би га русински ђаци покушали извести, против универзитета. Русински су ђаци одржали конференцију, у којој су се дуго саветовали, шта да раде због догађаја од понедељника. Управили су на министра просвете брзојав, у којем су изнели, како су изгурани са универзитета. Пољски ђаци су такођер министру просвете послали брзојав, у којем веле да су са универзитеа изгурали само оне русинске ђаке, који су учествовали при рушењу у универзитету, и који су изјавили да су солидарни са овима. Износе како су истисли русинске ђаке са универзитета без икаквих телесних озледа (?) На крају траже да се осигура мир на универзитету и учине све сходне мере, да се насиља онемогуће, уједно да се казне они русински ђаци који су јануара месеца починили онакову пустош на лавовском универзитету. Жалосно је да је између пољских и русинских ђака дошло до оваких изгреда и непријатељства.

Ухваћене „добре птице“.

Најзад се кренула и угарска влада, да стане на пут оном несавесном трговању, коме као жртва падају толике сироте породице лакоумна света. Колико су њих сиротана такозвани агенти за исељавање, обећавајући куле и градове тим сиротанима, одмамили преко у Америку, где су се после јадници злопатили, а многи од њих главом платили. Користи имали су само ти бездушни агенти Угарски министар унутрашњих послова наредио је, да се поведе истрага, која ће открити рад тих „добрих птица“ „агената за исељавање“ у горњим крајевима Угарске. Истрагу је водио министарски тајник Евген Беренји. Испоставило се, да је седиште агената за исељавање варош Кашава, да им је вођа неки Филип Ласло (јамачно пунокрвни потомак Аврама, Исака и Јакова) из Кашаве, а помагали му Самујило Леби из Кашаве и Армин Толнаји из Шебешкелемеша. (По именима тешко да су Чивути!) Кашавска полиција осудила је Филипа на два месеца затвора 600 круна глобе и затворила му је „канцеларију“, што нема дозволе за посредовање при исељавању. Самуила пак и Армина осудила је на по месец дана затвора и по 300 круна новчане глобе. Ради истога „рада“ осуђен је и Јулије Унгар из Кашаве, а против више тајних агената води се истрага. Требало би таку истрагу спроводити од времена и на време и по другим крајевима. Збирка ових „птица“ била би, заиста врло лепа.

Нова енглеска кланица за конзерве меса.

Пред српском народном скупштином налази се већ три месеца законски предлог за концесију „Енглеско Српског Трговачког Друштва Лимитед“ (The Anglo Servian Trading Gompany Limited) за клање стоке и прераду меса и конзерве. Српска влада је показала добру вољу, те примила понуду за концесију, само још има да реши народна скупштина, те да се овој концесији да законска важност, како би се концесионарима дала могућност за што скорији почетак рада. Тиме би се најбоље побили протурени лажни гласови као да је речена концесија само једна реклама. Агенти Аустро-Угарске хоће да докажу српском извознику, да се о њему нико не интересује на страни него само Аустро-Угарска, и да убију веру у добру вољу српске владе у циљу изналажења нових путева и пијада. Енглези хоће да одмах отпочну рад. Двуштво намерава, да у Србији оснује једну огромну модерну кланицу ради конзервирања меса, које се јако троши у западној Европи. У ову модерну своју фабрику, Енглези намеравају да уложе најмање 1.500 000 дин. Фабрику ће подићи у Параћину, а за гаранцију су већ положили кауцију држави суму од 50.000 дин.

Питање о свођењу оружања.

У енглеском часопису „The Nation“ угледао је ових дана света врло интересантан чланак о свођењу оружања. Писац чланка је сам енглески министар-председник Кампбел Бенерман. У чланку се нарочито заступа мисао, да су се силе 1899. године могле споразумети о поступном разоружању, а да би се и данас могло доћи до тог споразума. Парски „Тан“, међутим, дели друго мишљење, па у критиковању Бенерманова чланка пита: „Шта ли то даје право енглеском првом министру на тврђење, да би се и сад као и пре могло доћи до споразума о свођењу оружања? Шта ли се то у међувремену од 1899. године до данас изменила на овој — како ту рече кнез Билов — тврдој земљи, где морамо бити или чекић или наковањ? Не сме се изгубити из вида, да светом данас руководе економни интереси и политичке страсти. Баш после последње хашке конференције имали смо прилике видети, како ти интереси и страсти врше свој аутократски уплив на народе. Доказе за то имамо у трансвалском рату, у руско-јапанској војни, у мароканској кризи. Оставимо ми хашку конференцију

њеном карактеру, карактеру споразума међу правницима, који може да учини једно добро па ипак ограничено дело. Немојмо у јавности будити илузије, које би дела разорила.

„Карацић“.

Дружина ђака српске учитељске школе у Пакрацу, „Карацић“ одржала је 15. фебруара главну годишњу седницу, на којој је изабрана ова управа: Председник Петар Стфановић, ученик III. разреда; потпредседник Душан Васић, уч. III. р.; тајник Н. Р. Сенић, уч. III. р.; благајник Н. Плећаш, уч. II. р. Одборници: Д. Малетић, Јов. Драгишић, С. Поповић. I. књижничар В. Обрадовић, уч. I. р.; II. књижничар П. Зрнић, уч. I. р.

Забаве.

Српска трговачка омладина у Бечу приређује у четвртак, 1. (14.) марта 1907. у сали „Hotel Continental“ (II. Taborstrasse) забаву са игранком. — Добровољно суделују: гђа Јелена пл. Териане-Корганова, оперска певачица; гђица Берта Киурина, ц. и кр. оперска певачица; гђа Корнелија Кеглова, чланица ц. и кр. дворског позоришта; г. Никола Зец, конзерваториста; словенско певачко друштво у Бечу под управом г. Анатола М. Архангелског и певачки као и тамбурашки збор српског академског друштва „Зоре“ под управом госп. студ. агр. Ђорђа Стојшића. Музика босанско-херцеговачке пешачке пуковније бр. 4. Капелник: г. Јован Павлиш. Улазница је добровољан прилог. Чист приход је намењен фонду српске православне светосавске црквене општине за одржање црквеног хора у светосавској православној цркви у Бечу.

— Беседу са игранком приређује избишко српско црквено певачко друштво „Венац“ под управом свог ликовође г. Бранка Горовића на месне покладе, у недељу 25. фебруара (10. марта) 1907. год. у гостионици г. Тоше Попова.

— Забаву с игранком приређује управни одбор Српске Народне Читаонице у Грачаници уз суделовање српске омладине дне 25. фебруара 1907. год. у просторијама Читаонице „Хотел Озрена“, а у корист читаоничке књижнице.

Брзојави „Застави“.

Стигли 24 фебруара.

Изасланици босански у Будимпешти.

Будимпешта. Овде се налазе многи босанска муслимани, који су намерни да развију већу агитацију у корист својих политичких економских и верских ствари. Ступили су у додир већ са више посланика нарочито из Хрватске и Славоније.

Угарски сабор

Будимпешта. Финансијски одбор свршио је расправу о учитељском предлогу и у појединостима. Решио је да предложи сабору, да сваки учитељ има званичничку заклетву да положи на државном (мађарском) језику.

Преговори о поравнању.

Беч. У пркос поновном саветовању није постигнут споразум у питању раздеобе, оделења потрошарине. Министар председник Векерле отпутовао је јуче у Будимпешту, где ће се идуће недеље продужити преговори.

Осуђени генерали.

Тамбов. Ратни суд осудио је три генерала на затвор у тврђави због побуне.

Трговина.

НОВИ САД, 20. фебруара 1907. године.

Пшеница прве каквоће 13 к. 60 п. до — к — п.
Пшеница нова 13 к. 20 п. до 13 к. 40 п.
Пшеница средња 12 к. 80 п. до 13 к. — пот.
Пшеница лакша — к. — п. до — к. — пот.
Наполица нова — кр. — п. до — кр. — пот.
Јечам 14 круна — пот. до — кр. — пот.
Зоб нова 13 кр. 40 пот. до 13 кр. 60 пот
Кукуруз у зрну н. 9 кр. 20 п. до 9 кр. 40 п.
Кукуруз у клипу н. — кр. — п. до — кр. — п.
Маст 136 кр. — пот. до — кр. — пот.
Сланина 136 кр. — пот. до — кр. — пот
Сланина паљена 136 кр. — п. до — кр. — п.
Свињи угојени тешки 100 до — пот.
Свињи средњи . . 96 до — „ } комад
Свињи лаки . . . 88 до 92 „

живе мере.

ФРАЊЕ ЈОСИФА ГОРКА ВОДА

1588 16—

KALOGEN

BRÁZAY SÓSBORSZESZ FOGKRÉM A LEGJOBB

261 1—40

СКОТОВА ЕМУЛСИЈА

по својој каквоћи је увек једнака, јер се за добивање исте, употребљава увек само најбољи материјал, који се само новцем, вештином и брижљивошћу може набавити. Нејфинија норвешка рибља маст, прерађује се за Скототу емулсију, те су према томе и остали састојци најбоље каквоће Ово и јесте разлог, да је Скотова емулсија због своје вајредне хранивости и лековитости, нашла признања код лекара, који исту како старом тако и младом свету противу сваковрсне слабости као вапредно хранљиво средство препоручују. Скотова емулсија својим сигурним дејством надмашује куд и камо обичну рибију маст.

Рибар с великим ослићем (Dorsch) знак је гаранције за прави Скотов поступак.

СКОТОВА ЕМУЛСИЈА

може се купити у свима апотекама.

Цена оригиналној боци **2** кр. **50** пот.

1227 5—5

НА ЗНАЊЕ!

Сваковрсне гвађевинарске послове, зготовљавање планова, преоправке како у месту тако и на страни предузима

Виктор Иванкијевић и друг

зидарски подузимачи

221 3 3 Нови Сад, Змијска ул 47. бр.

КАФАНА И ГОСТИОНА

издаје се под најам или ти под рачун од 1. априла. — Упитати код власника

Ђорђа Пуље,
Ириг.

239 3—3

„Живина у чистој раси“.

„ОРПИНГТОН КОКОШ“. Ова је кокош 4—6 кгр. тешка, боје је жуте, најбоља носиља зими, годишње носи 180—200 јаја, добра је квочка, најподеснија раса за наше пределе, лако се пати а изврсног је меса. Туце 10 круна.

НОВОСТ! „ОРПИНГТОН ПАТКЕ“. НОВОСТ!

Са овом енглеском расом мало се ко може похвалити. У том квалитету не само у нашој држави, него чак и у Немачкој су још врло ретке. Орпингтон патка је жута као и кокош орпингтон. Особине је: Да се лако пати; превазилази сваку врсту кокоши у ношењу јаја. Носи преко 200 јаја годишње. Орпингтон патка не уступа у величини некојој другој великој раси патака Једно туце ових јаја је 15 кр.

„ЗЛАТНА ВИАНДОТ КОКОШ“. Ово је најбоља американска врста, нешто је мања од Орпингтон кокоши, али је зато међу првим носиљама, месо јој је изврсне каквоће. Особито лепа живина. Свако перце је на њој златножуто и оперважено узаном светло-црном траком. Туце ових јаја 15 круна.

„СРЕБРНИ ВИАНДОТ КОКОШ“ са истом особином као и златни виандот, само што је перце место златно-жуто, сребрно-бело и црно оперважено. Особито лепа раса Цена једном туцету: 14 круна.

„За добру излегу јамчим“. Неизлежена јаја која ми се натраг пошаљу надокнађујем. Паковање и поштарина урачуната је у цену јаја.

„Пакујем у нарочиту опрему“, тако да ма какав пут јајету не шкоди.

Свака горња раса награђена је првом наградом у Немачкој.

Пошто ми је намера гореозначене изврсне расе живине у нашем народу што већма распрострти, то умољавам све родољубе за пријатељско и што јаче распростирање овог мог огласа међу народом.

С поштовањем
Ђура Димитријевић
Панчево.

263 1—2

ТРАЖИ СЕ

МЛАД ЧОВЕК

из папирне или књижарске бранже, вешт продавац, који би се и за ПУТНИКА примио.

Првенство имају они, који су у мађарском језику и писму вешти

Оферте са ознаком, где су кондицирали и захтевом плате на администрацију „Заставе“ под шифром „Путник“. 251 1—3

Објава.

Општини града Неготина у Краљевини Србији, потребан је

ДОКТОР

целокупног лекарства

са платом од 3.000 динара годишње и са правом, да од имућнијих грађана, који плаћају преко 15 динара непосредне порезе, наплаћује како дању тако и ноћу по један динар визиту, а сиротнијим грађанима, који плаћају испод 15 динара непосредне порезе, дужан је како дању тако и ноћу да указује лекарску помоћ безплатно

Компетентна лица, која би желела да конкуришу, нека пошаљу своје оферте са документима **општини града Неготина** најдаље до 1. априла (по старом календару) ове године.

Од суда општине града Неготина 17. фебруара 1907 године у Неготину — Бр. 1558. 265 1—3

Не треба читати

само, већ се мора пробати свуда признати медицински

сапун од љиљановог млека

са знаком Steckenpferd

од Бергман-а и комп. Teschen a/E.

пре тога звани Бергманов сапун од љиљановог млека (марка 2 рудара), да би се од сунчаних пега ослобођено и бело лице, као и нежна боја у лицу могла постићи.

Добија се комад по **80** пот. код

Оскара Клајна,

736 26—30 дрогерија у Новом Саду.

ЗА МОЈУ МАНУФАКТУРНУ ТРГОВИНУ

требам

ПОМОЋНИКА

који је самосталан продавац и који румунски, мађарски и српски говори. Ступање одма или за 14 дана.

259 2—3 МИША ПОПОВИЋ.
у Чакову.

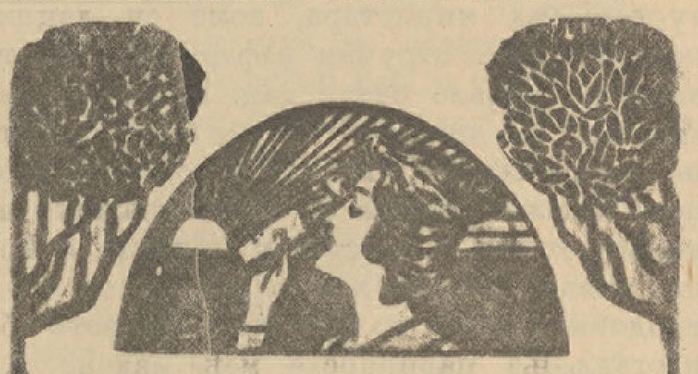

У ПАЖЊУ! Само „TEMPELQUELLE“ и „STYRIAQUELLE“

„есу као рођички кисељаци законом заштићени! — Све друге производе, који носе им Tempelquelle“ или „Styriaquelle“ а фалишно као „Rohitscher“ у промет долазе, треба одбити.

Landschaftliche Brunnenverwaltung
974 1—1 *Rohitsch-Sauerbrunn.*

Нова књига!

Изашла је из штампе и готова је књига

САБОР
јунак на мегдану

(1906. и 1907. год)

од Јаше Томића.

У овој књижици описан је кратко и прегледно рад тога тако важног и занимљивог српског народног црквеног сабора.

Књига ће се за сад штампати у 30.000 примерака. Има 2 и по штампана табака велике осмине (40 страна) а стаје 5 новчића 10 потура комад. Ко купи већи број књига добиће 20% попуста а и поштарина му се одрачунава.

Пријатељи народне ствари нека прихвате ову књигу и унесу је у сваку српску кућу. Новац и поручбине нека се шаљу на писца у Нови Сад.

Књижевни оглас.

Изашла је нова и веома корисна књига доктора Савићевића

мото:

Ако се не бојиш Бога.
— Бој се сифилиса

ВЕНЕРИЧНЕ БОЛЕСТИ

САДРЖАЈ:

1. Општи део: Које су венеричне болести? а) Шанкир б) Трипер, в) Сифилис: 1) примарни сифил. с, 2) секундирави 3) терцијерни и 4) квинтерни. г) Фимоза, шпански краги, брадавице. Опасности венеричних болести; продохрана венеричних болести; Распростањеност.

II. Трипер и брак: А. трипер пре брака Б. трипер пред браком; В. трипер у браку; Г. трипер и пород.

III. Сифилис и брак: А. сифилис пре брака! Б. сифилис пред браком; В. сифилис у браку; Г. сифилис и пород; Д. Десет напомена о сифилису; Ж. полни нагон и тобожна потреба да се ов задовољи. Е. десет напомена о трипер у.

Бэна је књизи кр. 3. Ко поручи 5 књига и пошаље кр. 15. добија шесту књигу на дар.

поручбине прима

Адреса Земун: . **књижара М Стајића**
199 7—30 у Београду.

СРЕСКА БОЛНИЧКА БЛАГАЈНА — НОВИ САД.

Стечај.

Управа новосадске среске болничке благајне расписује овим стечај на места

4 задружна лекара,

која би се имала попунити 1. априла 1907 год. п. р.

Оферти морају бити поднешени до четвртка 1. (14) марта 12 сати у подне управи, где се могу и услови развидити.

Нови Сад, 1. марта 1907. п. р.

266 1—1 **Управа.**

МОДЕРНО

и елегантно одело од финих штофова за мушке, женске и децу приспело је у великом избору за наступајућу пролетњу и летњу сезону

ново-отвореном

стовариштu одела Панте Спаића у Новоме Саду

Дунавска ул. број 36.

216 2—10

ПОМОДНО-МАНУФАКТУРНА ТРГОВИНА

Стојана Хосанића

у Руми

потребује једног добр г **спомоћника**, који српски, мађарски и немачки говори. Ступити може одмах 242 2—3

ГВОЖЂАРСКА ТРГОВИНА

Ђоке Радивојевића

У ВУКОВАРУ

треба млађег **помоћника**, који може одма ступити. Првенство имају који осим српског, немачки и мађарски говоре. 258 2—3

Дражбени оглас

Српска православна црквена општина у Јозепову (Torontáljózseffalva п. п Törökkanyizsa) расписује писмену (офертијалну) дражбу на мањак ради зидања парохијалног дома за дан 19. марта (1. априла) 1907 год. у 9 часова пре подне; цео посао — и то рад: 1. кварења, 2. копања темеља, 3. развлачења земље, 4. зидарски, 5 дунђерски, 6. црепарски, 7 лимарски, 8. столарски, 9. браварски, 10. бојадисања, 11. стакларски и 12 молерски — предрачуњен је трошковником од 6164 круне 43. пот.

Подробан предрачун као и образац уговора може се видети код црквено општинске управе јозеповачке.

Истој се има уплатити (положити) у име пишманлука 5% од прорачуњене своте.

У Јозепову, 18. фебруара (3. марта) 1907. године.

257 2—2 **Зака Неранчић.**
председник.

ШПЕЦЕРАЈСКА ТРГОВИНА

Радивоја Николајевића

у Митровици

потребује два старија помоћника, који говоре мађарски и немачки. Ступање одма. 255 2—3

ГРАЂАРА И ДРВАРА.

Продајем своју грађару и дрвару одмах.

Даница уд. Јовановић
267 1—3 Срем. Карловци.

Оглас дражбе.

Српска православна црквена општина у Пачетину услед решења своје главне скупштинске седнице и услед одобрења славног архидијецез. административног одбора карловачког од 21. марта (3. априла) бр. 455/217 ex 1905. расписује писмену (сфертуалну) лицитацију ради оправке и украшења своје цркве на лицу места у Пачетину.

1. Цео рад се поверава једном подузимачу. Рад је процењен на К. 6679·02 пот.

У писменим понудама (сфертима) које се имају прописано биљеговати (1. круна биљег) својеручно подписати и запечаћено предати, треба јасно означити како бројевима тако и словима постотке попуста или саму понуђену цену.

2. Уз писмене понуде има се приложити 5% јемчевине и то у готовом или у папирима који се као кауција могу употребити. На кога радња остане, мора јамчевину удвосручити.

3. Понуде, које буде послате брзојавно или без кауције, неће се у обзир узети.

4, Писмене понуде имају се предати најдуже до 29. марта (11. априла) т г. пре подне 10. сати месном црквеном председништву са натписом: „Писмена понуда Н. Н. а за оправку и украшење цркве у Пачетину". Касније приспеле понуде неће се у обзир узимати.

5. Нудиоц мора у својој писменој понуди изјавити да познаје све услове као и план, прорачун и све друго и да их сматра за себе обвезнима.

6. На време приспјеле понуде отвараће се означеног дана у 2 сата после под непред главном црквеном скупштином. Црквена опћина задржава себи право, да бира између приспјелих понуда без обзира на висину понуђене пене.

И у случају, да није задовољна са исходом лицитације, може нову расписати без обзира на приспеле понуде Задржава себи и то право, да може захтевати и стручњачки преглед преко свршене радње и којег дела јој, ако за нужно нађе.

8. План, трошковник и све друго за овај рад може се видети у црквеној писарни.

У Пачетину 8. (21.) фебруара 1907.

Милисав Црногорац
председник.

Ђ Милашиновић
перовођа. 253 2—3

Једно признато друштво за осигурање живота и деце тражи изврсног

АПРОБИРАНОГ АГЕНТА

са почетном месечном платом од **200 круна**, који би био у стању велике успехе показати.

Гарантује се велика провизија и накнада дневнице.

Понуде на **немачком** језику имају се упутити под шифром: **Годишња заслуга 10.000 круна** на администрацију »Заставе«, Нови Сад. 243 2—2

Основана 1870. године.

ПРИМА:

Улоге на књижице по 4%.

»Недељне улоге« по уделу 50 потура недељно са 4%.

Порезу на камату плаћа сам завод.

СРПСКА ЗАДРУГА

ЗА МЕЂУСОБНО ПОМАГАЊЕ И ШТЕДЊУ

У НОВОМ САДУ,

ћурчијска улица број 6.

1 9—

ИЗДАЈЕ:

Зајмове на менице, обвезнице и на непокретно имање под најповољнијим условима.

Основана 1870. године.

Митровачка Штедионица

У МИТРОВИЦИ

издаје под цајам

ДУЋАНСКИ ЛОКАЛ

који се налази у њеној згради на главном тргу, а на најживљем месту.

Ближа извешћа даје

9 1₁ — **Управа**

Митровачке Штедионице.

Велико-градиштанској певачкој дружини

потребан је

хоровођа.

Плата до 1400 динара годишње.

Позивају се компетентна лица, која се желе примити за дружинског хоровођу, да се до 25 марта т. г. обрате управи исте дружине са својим условима и документима, која ће их о свом решењу одмах известити

Изабрато лице може ступити одмах, а најдаље од 1 ог маја т. г.

Велико Градиште (Србија), 4. фебруара 1907.

203 5—6 **Управа.**

ИМАДЕМ НА ПРОДАЈУ

100 јутара БУКОВЕ ШУМЕ

која се налази

у Маглају (Босна).

Ко жели купити, може са земљом купити или пак без земље само сечу дрва.

Шума је на врло лепом положају, удаљена од маглајске жељезничке станице само један сат далеко.

Купци нека се обрате на власника

133 7—10 **Ђоку Пушића,**

Нови Сад.

ОГЛАС.

Ко жели добар **дућан са лепим прометом** примити, нека се обрати

Управи

„Потрошачке Задруге“

180 4—4 у Вел. Кикинди.

ЗА МОЈУ

МОДНО МАНУФАКТУРНУ ТРГОВИНУ

потребујем

2 старија помоћника,

који владају: српским, немачким и мађарским језиком. Исти морају бити вешти продавци и аузлог аранжери, те ће бити добром платом награђени.

ДАВИД АДЛЕР

245 2—2 у Митровици

ПОМОРАНЏЕ

црвене, прогресо и мандарине. **ЛИМУНОВА** сиракуса и осталог јужног воћа, као: Смокава, пуглевер, смирна, лукум, малага, ситна и крупна грожђа бадема, лешњикова и т. д.

Најфинијег ајксер, тоскана-, тафел- и лецер зејтина сочива, грашка форанбершког гројер сира и убица саламе Пиринца, саго и гершле. Шећера у главама, на коцке, кристал и пресног. Кафе бразил, каракас, хондурас, холандске, плаве јаве, голдјаве, перл и моке. Швајцарски какао и чоколаде рума, индијског и руског теја. Бринске свеће пуне и шупље. Кајзер петролеума Разних минералних вода. Детелина семена без свиликосе са оломбом. Семења за траву и репу. Штоплова, плавог камена и рафије за виноградаре.

Све ово, на мало и велико, препоручује шпецерајска трговина

185 3—10 **Н. Димовића**

код Црвеног Рака Нови Сад.

МАНУФАКТУРНА ТРГОВИНА

Јефте Пантића

У ЧАКОВУ

потребује два млађа помоћника. Дотични који на ова места рефлектирају, морају бити добри продавци а поред тога морају владати потпуно романским језиком. Ступање 15. марта или најдуже 1. априла по рим. кал

244 3—3

ПОЗОР!! ГОСПОДО!! ПОЗОР!!

Прва и највећа српска конфекциона трговина

Стевана Ј. Капамаџије

У Новом Саду

главна ул. бр. 25.

Јавља п. српској господи који поручују одело по мери, да је овога пролећа поред свога стовариштa готовог одела увела још м

Оделеље за господу по мери.

С тога упозорујем сваког п. Србина, да се код мене од данас могу поручити по мери од најјефтинијих до најфинијих како одела тако и иберцигера.

Штофови су бирани из првих и најбољих творница, кројача сам набавио искусна и најбољу снагу, те уверавам сваку п. муштерију, да ће како са квалитетом штофова, тако и са израдом најбоље послужена бити а фазон је укусан и најновији.

Зато молим сваког п. Србина нека ме својом посетом удостојити изволи и своју поручбу код мене учини, те да се увери о мојој отличној изради, најбољем квалитету а цени строго солидној, умереној и јефтиној.

С поштовањем

174 5—6 **Стеван Ј. Капамација.**

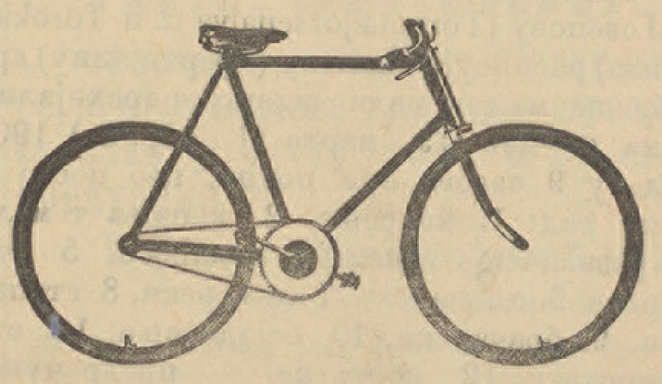

„Гласовити, дуготрајне, готово неуништиве катоље са знаком:

„KORUNA“

(КРУНА)

које се одликују изврсном техничком израдом, као и елегантним обликом препоручује тврдка

Ладислав Швестка а спол.

ПРАГ,

Вацлавски трг бр. 53. Ческа. 63 8—18

Трогодишње писмено јамство. — Захтјевајте цјенике! Имућнима особама или са сталним положајем дајемо на вересију.

WIDDER's Rheuma-Geist

oder Kraft-Fluid дјејствује сигурно и брзо на вима деловима тела и то против рематизма, слабо ти живаца, костобоље, исхијаса, астме и т. д. Дјејство је у неким случајевима ванредно, да и код старијих болести при једној употреби најжешћи болови умину.

Лечи зубе и главоосољу за 5 минута.

Цена једној флашици са упутством 1 круна, већа флашица 2 кр.40 пот. Главно стовариште у Будимпешти: у апотекама г. Josef v. Török, Kiraly-utcza 12. и Andlassy ut. и г. Dr. A. Egger Vaczi-Körut 17., као и у свима апотекама главне вароши и у провинцији, као и код произвођача:

WIDDER GYULA

Apotheker, in Sátoralja-Ujhely. 62 5—30

Поручбине из провинције одправљају се најтачније

Златна медаља Кајиро 1895.

Златна медаља Лондон 1896.

КУПУЈЕМО

веће количине

утовљених свиња

као и

мршавих за храну,

надаље сваку количину преко једног вагона

здравог решетаног

кукуруза

и плаћамо све уз најбоље цене. Понуде нека се шаљу изравно на

Прву хрватску творницу саламе сушена месе и масти

1696 9—26 **М. Гавриловића синови**

Пиња.

ПРОДАЈА ВИНОГРАДА,

који се налази у **Каменици** на брегу Маторцу и Чардаку

9½ јутара велики,

сав засађен, леп изглед на Бачку. У истоме винограду налази се једна **кућа** добро зидана, црепом покривена, а састоји се из 2 собе, кујне, штале, качаре, подрума, а имаде до 500 великих кола ђубрета нанесено. — Продаје се из слободне руке. — Примећујем, да је исти виноград у суседству г. г. Вагнера, Вуршта и Пајевића. — Ближа извешћа даје сопственик

229 2—3 **ИВАН ЛЕНКЕШ,**

Каменица

ПРОМЕНА ЛОКАЛА.

Адолф Леви

преселио се са својом радњом и богато сортираним стовариштем **мушких, женских и дечијих ципела** из Браће Вагнерове у новосазидану **ВИНКЛЕ-ову кућу**, господска улица бр. 7., те моли поштовано грађанство **Новог Сада** и околине за многобројну посету.

204 3—8

ПИЈАНСТВО

води

у злочин и беду

Пијан сам био увек, докле **Франклово средство противу пијанства** нисам употребио. Данас већ са гнушањем скрећем главу сваком жестоком пићу. К. М месар. Ово средство се ма у које пиће може додати. По здравље није школљиво Потпуном оброку од којег се мање не може слати цена је 5 К. Ово се средство не може нигде добити или поручити осим једино код: **FRANKL ANTAL**

Gyogyszertára Szeged, Felső város 30.

1473 27—40

АДОЛФ ФИШЕР,

Банкарска, комисиона и шпедициона радња

Нови Сад,

Кошут Лајоша (Господска) ул. бр 15

Прима **транспортирање намештаја** у нарочитим колима (Möbelwagen) у свима правцима извршива местне сеобе, транспорте машина и казана, обавља теретни подвоз до жељезнице и лађе као и утоваривање робе. 73 6—13

ТРГОВЦИМА СА СВИЊАМА

знања ради

да сам 1. децембра 1906. год. п. р. к. отпочео као **комисионар** свој самосталан рад у **Франц штату Budapest Ferencváros.**

Вршићу моју дужност данас као самосталан савесно. Потрудићу се, да моју муштерију у сваком погледу задовољим.

С поштовањем

Коста Брашован

Адреса за пошиљке: **Коста Брашован Budapest-Sertéskonzumvásár** а адреса за писма и телеграме: **Коста Брашован Kőbanya.**

136 2—12

КО ПАТИ ОД КОСТБОЉЕ, РЕУМАТИЗМА

бола у куковима,

нека купи једну флашицу

Дра Флеша Гихт-флуид

који кост. бољу, реуматизам, руку, ногу, леђа — и болове у крстима, изнемоглост у рукама и ногама, као и отоке сигурно лечи Дејство се осећа кроз најкраће време. Добија се у Dr. E. M. Flesch' „Magyar Korona“ — Apotheke Győr, Baross ut 24.

Флашица од 1½ деци кр 2. За дужу употребу породична флаша кр. 5. Кад се поручи 3 мање или 2 веће породичне флаше, шиље се уз плаћену поштарину пакет! 1269 28—36

Столарска радионица

Стевана Грчића

у Новом Саду

у кући Јована Георгијевића, (иређ Недељковићева) гл. ул. бр. 3. остраг у дворишту.

Препоручује се п. н. грађанству из места и са стране за солидну, тачну и уз умерену цену модерну и добру израду; кућних намештаја, трговачких штелажа и портала, све грађевинарске послове, који засецају у моју струку; а примам на израду и црквене украсе. — На захтев поштованих муштерија за сваки рад стоји на услузи са ценама и цртежима. 21 9—52.

НАЈБОЉЕГ

СОМБОРСКОГ ОВЧИЈЕГ СИРА

има на стоваришту трговина

МИЛАНА ЈЕЛИЋА

»код Американца« у Сомбору, Немеш милетићева улица број 51. На страну разашиље сир у качица од 5—30 кгр. по дневној цени са поузећем. Најбржа и солидна послуга.

215 3—25

ХЕРМАН ВАЈТ

модни салон и конфекција

шпецијалитета за енглеске костиме

Нови Сад,

Фрање Јосифа (главни) трг бр. 1.

Основана 1901. год.

Важно за женски свет!

Част ми је врло поштованим дамама до знања ставити, да мој шпецијални ателје за енглеску и француску тоалету и даље постоји, а налази се у кући г. **Крона, Фрање Јосифа трг бр. 1. у дворишту на првом спрату**, а моја фирма није због немања простора на фронту куће истакнута.

Уједно дајем на знање, да сам свој ателје за наступајућу пролетну сезону са бечком мушком радном снагом првог реда снабдео, те сам у стању најелегантнија енглеска и француска одела израдити по солидној цени према поручбени и изради.

Примам гаранцију за безпрекорну најфинију израду. — Уз поруке са стране молим, да се пошљу тачне мустре од струка.

За пуно поверење моли и остаје са високопоштовањем

283 2—2 **Херман Вајт.**

ВЕЛИКА

ПАРНА ШТАМПАРИЈА и КЊИГОВЕЗНИЦА

Ђорђа Ивковића

У НОВОМ САДУ

дунавска улица, у својој кући снабдевена са 8 машина, које креће **гас мотор** а уређена **најновијим модерним и сецесије словима, украсима и шарама сваке врсте** израђује најсавршеније све **штампарске и књиговезачке послове** брзо, тачно и на највеће задовољство, а све по цени јевтиније него игде.

Моли за многобројне поручбине.

1388 19—25

Заштитна марка „Ленгер“

Liniment. Capsici comp.

— замена за —

Anker-Pain-Expeller

је старо опробано кућевно средство, које се већ од преко 37 година као поуздан лек против костобоље, р[illegible]е и назеба употребљава.

Опомена. Због подраж[illegible]а, која мање вреде, треба пр[illegible]човању бити пажљив и узимати само ориг[illegible]не флаше у кутијама са заштитном марком „Ленгер“ и фирмом „Richter“ — Са ценом од 80 потура, 1 кр. 40 пот. и 2 круне може се у свима апотекама добити. — Главно стовариште код: Јосифа пл. Терена, апотекара у Будимпешти. 1265 22 40

Dr. Richters Apotheke
zum „Goldenen Löwen“ in Prag
Elisabethstrasse № 5. neu.

Разашиље се дневно.

---

500 круна плаћам ономе, кога заболе зуб или коме смрди из устију након трајне употребе Бартилине воде за зубе. Цијена је бочица 70 филира (поштарина посебно 95 фил.)

Ed. Bartilla - Winkler

Wien, 19./I. Sommergasse 1.

Добива се у свима лекарницама.

У Новом Саду код **В. К. Грозингера**

Фрање Јосифа трг.

захтевајте свагдје, изрично Бартилину воду за зуб. Пријаве о потворењу награђујем.

У мјеста гдје се ова не може да добије, шаљем 7 бочица за К 5·20 просто од поштарине. 168 35—

ЗАЈАМ на амортизацију

на непокретно имање:

куће и земљу,

на земљу до $^3/_4$ вредноски са каматом 4 до $4^1/_2$ % не само I-во, већ на II-го па и на III-ће табуларно место са каматом 5 до 6%, треба само поднети извод из грунтовнице и катастралне књиге. И добра се преузимају и продају ради парцелирања.

Обратити се ваља на:

„Agraria“

földhitel és ingatlan forgalmi intézet
NAGY-SZEBEN.

37 8—15

2612 ор. 1907.

Објава

темишварског вашара.

Овогодишњи темишварски св. јосифовски

ЗЕМАЉСКИ ВАШАР

одржаће се од 1. (14.) до укључиво 5. (18.) марта тек. године.

Дотеривање сваковрсне стоке на земаљски вашар дозвољено је, почевши у четвртак 1. (14.) марта у 5 сати ујутру.

У **Темишвару**. 12. (25.) фебр. 1907. год.

Од градске велике капетаније:

Рудолф Бандл,
велики капетан.

228 2—2

Зубни лекар и специјалиста

Др. Леви

станује поред **„Гранд хотела Мајера“ Нови Сад.** — Најбољим начином и без сваког бола лечи све зубне болести по своме најновијем искуству, које је стекао на

берлинској краљевској зубној клиници.

Пломбирање и вађење зуба без бола. Вилице у каучуку и злату 3 плоча.

Ординира читав дан.

1344 18—25

PAPIER À CIGARETTES
CASINO
EXTRA

ПАПИР за **цигаретле** и **ХИЛЗНЕ** за **цигаретле**

Недостижне каквоће.

Свуд се може добити! Свуд се може добити!

Пркмедба: „Кесинг“-папир за цигарете може се сваки листић и нештампан добити. 93 5—26

„Groom“

наш бензинмотор и вршаћа локомотива стварају чудес[illegible]! Само ми дајем гаранцију е **три године**. Ако дођете у Будимпешту посетите наше **млине, електрична уређења за осветлење** моторе што увлаче плина Отплата у ратама! Ценовници бадава.

Zámborszky & Gomp творница патент мотора, који сам[illegible] раде, и м[illegible] з[illegible]чу дрва. — Budapest, V. Vigszinház utcza 3. 192 3 22

НЕКОЛИКО РЕЧИ О ТАЈНИМ БОЛЕСТИМА.

Жалосно је — али права је истина, да у данашњем добу за чудо врло много има таки људи, којима је крв и телесни сокови покварени, и који су ради своје младићке лакомислености и хрђаве навике своју живчану систему и душевну јакост уништили. Сад је најпреће време, да ово грозно стање престане. Неко мора бити, који ће младиће о спољном животу добровољно, искрено и темељно поучити, неког мора бити, коме могу људи своје тајне болести слободно, без устезања и са поверењем приобћити Али није доста, ове болести ма коме испричати, већ се мора таком савесном специалисти лечнику обратити, који о спољном животу може савете дати, те на евентуално већ постојећим болестима помоћи, онда ће нестати тих тајних болести.

Таког уваженог позива и за то је опште познати завод др. Палоца, бившег болничког лечника, специалисте Budapest VII. Kerepesi út 10.), где уз највећу тајну може свако (како мушки, тако и женске) добити разјашњење о спољном животу, где се крв и телесни сокови болесника очисте, живци ојачају, цела се система опрости од болести, и душевни болови нестану. Овај је завод услед досада чињеног и на толико хиљада болесника **са успехом** изведеног начина лечења у целој монархији једини, Без сметања дневног рада, са сигурним успехом, темељито и брзо лечи већ од толико година др. Палоци са његовим специалним начином лечења и у најзанемаренијим случајевима сифилитичне раке болести очи за мокрење, бешике, живаца и кичме, последице сифилиса, дурење семена, ослабљену људску снагу (импотенција), слатку жилу, болести крви, болести кожне, те све болести женске. За женске посебна чекаоница и посебан улаз. Ако ко ма из кога разлога особно не може доћи, драговољно му се даје на писмо опширан, дискретан одговор (к писму треба само биљег за одговор приклопити). Након довршеног лечења писма се спале или на захтев враћају се. Завод се брине и о специалним лековима. Прима се дневно од 9 сати до подне, до 6 сати по подне (недељом до 12 сати у подне.)

Наслов: Др. Палоц бивши болнички лечник, специалиста Budapest Kerepesi út 10. 8 9—

ПРОДАЈЕ СЕ

ДОБРОВОЉНО ПЛЕМИЋСКО ДОБРО **„БАДЉЕВИНА“**

прије власништво г. Антуна пл. Тикери, лежеће на прузи јужне жељезнице између Дарувара и Пакраца са жељезничким станицама Даљевина и Сирач Ово добро састоји се из округло 2000 јутара комасиранога земљишта и то из 1350 јутара оранице, до 150 јутара ливаде и 500 јутара младе храстове и букове шуме. Шумско земљиште способно је за претворбу и оранице. Имаде довољно и добро уздржане те солидне грађене господарске зграде те обилан живи и мртви fuudus instructus. Посјед просецају двије зидане државне цесте. Продаје се у цијелости као велепосјед или у више већих комада за средњи посјед са зградама и по жељи са или без fundus instructusa. Надаље се продаје за насељавање у Ивановом Пољу управне општине Дежановац на главној цести 7 километара од трга и жељезничке постаје Дарувар удаљено 1500 јутара оранице, ливада и шума са или без куће за становање у површинама почев од 10 јутара. Насељеници у Ивановом Пољу кроз прва 6 година прости су од државног пореза. Посредници добивају провидбу погодби. На упит дају се обавијести о потанкостима брзо и опширно.

160 3—3 **Хрватска Пољодељска Банка у Загребу.**

ТРИ ПИТАЊА!

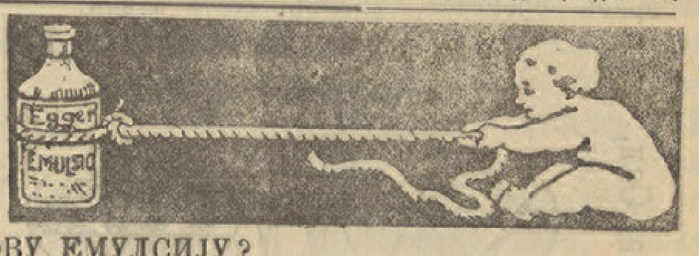

Пазите на ову судски заведену заштитну марку.

1. **ЗАШТО** прописују господа лекари са вољом ЕГЕРОВУ ЕМУЛСИЈУ?
   ЗАТО што је Егерова емулзија најбоља да рибњу маст дозирају што неочекиван успех даје.
2. **ЗАШТО** Егерову емулзију деца тако радо узимају. 1630 6—10
   ЗАТО што је ванредног укуса и што важи као посластица.
3. **ЗАШТО** је Егерова емулзија и код одраслих обљубљена?
   ЗАТО што она повећава благодетно дејство рибље масти а ипак неугодан укус и мирис рибље масти одстрањује.

Да би се сваком човеку дала прилика да се благодети ових навода увери, разашиље **„Reihspalatin“-Apotheke, Budapest, VI. Váczi körut 17.** кад се унапред пошаље 30 потура (за омот и поштарину) свакоме бесплатно једна проба.

Добија се у НОВОМ САДУ: код Наследника К. Грозингера, Стевана Херцога, Жигмунда Лукача, Гавре Плавшића и Јов. Вујића. У СЕНТОМАШУ: код Л. Бараковића и Стев. Г. Јаснића. У ТИТЕЛУ код Ј. Марковића, апотекари.

ЗА ЧУДО ЈЕФТИНО!

560 ствари само за 1 фор. и 85 новч.

Један диван џепни сат, који се навија сваки 36 сата, са гаранцијом доброг хода са позлаћеним ланцем; 1 дивна игла за пошу са симиљи-брилантом, 1 врло елетантан позлаћен прстен са имитираним драгим каменом за господу и госпође, 1 дивна гарнитура са дугмадима за манжетне, крагнове и груди са гаранцијом 3 постотка дубл-злата, 6 комада правих кончаних џепних марама, 1 врло леп елегантан писаћи прибор од никла, 1 дивна кутија са огледалом и финим чешљем, 1 лепо мирисави сапун, 1 врло лепо увезана бележница, 12 комада слика прослављених људи прошлог столећа, 72 енглеска пера за писање и још 395 разних ствари које су у кући потребне бадава. Све укупно, заједно са сатом, који сам те новце вреди, кошта сами 1 фор. 85 нов. Разашиље у наточ (per Nachnahme) или кад се пошље новац унапред.

EXPORTHAUS

H. SPINGARN, Krakau № 75.

Ко наручи два пакета, добија још бидава 1 фини федермесер са дне сеченице. За сваки даљи пакет више од два добија се такође такав, федермесер. Ако се коме пошиљка не допада, новац се враћа.

256 1—1

НАЈБОЉИ МАСЛИНОВ ДАЛМАТИНСКИ ЗЕЈТИН!

Без неугодна мириса изврсна куса, из за ту врсту нарочито одабраних МАСЛИНА цеђен који укусом, затарантованом чистотом и лепотом боје, превазилази све много хваљене страве зејтине. Исти зејтин разашиљем као поштанске пакете од 5 кг. заједно са поштарином, дакле без икаквих трошкова купчевих:

за круна 6·80 пот.

Даље топло препоручујем свима црквеним опћинама мој маслинов ЗЕЈТИН за КАНДИЛА (за горење) исти кад гори нема никаква ЗАДАХА као обично фабрицирани зејтини. Један поштански пакет заједно са поштарином круна 6·30.

Сваком трговцу шпецерајисти, најтоплије препоручујем, мој добро осушени и у сваком погледу за продају најбоље приуготовљени, ЛОРБЕРОВ ЛИСТ. Исти раз шиљем: као поштански пакет од 5 кгр. за круна 1·80; затим у балама од 10, 15, 25, 50, 100, кгр. рачунајући 1 кгр. по 28 хелера. Обавештаје за веће количине дајем писмом.

С одличним поштовањем

Извозна радња домаћих производа

Јована Јовановића

№7 3—20 Херцегнови, (Јужна Далмација.)

Стеван Димитријевић

главна улица бр. 7.

извештава поштовано грађанство Новог Сада и околине, да је од госп. Д. Коде примио

трговину

боја, лакова

и све у ову струку припадајуће артикле.

Препоручујући своју

изврсну робу

са добром послугом и умереном ценом, моли поштоване муштерије, да му своје цењено поверење и даље поклоне.

96 4—10

ВАЛДХАМ

прави американски **џепни сатови**, најфинијег и најтачнијег су строја (Präcisionswerk). Ови златни стројеви су им јачи од осталих фабриката, пошто имају између масивних златних плоча, једну плочу од композиционог метала, коју заокружују и тиме целом строју потребну тачност дају. За сваки сат пружа се **25.** година гарантија. Строј пак, који би се за ово гарантујуће време пореметио, измениће се са новим.

АДОЛФ ЕКФЕЛД

сајџија и сочивар

Нови Сад, главна ул. бр. 25.

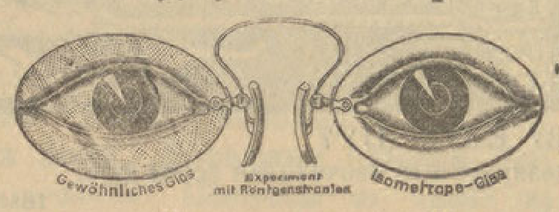

Обично стакло. — Експеримент са рет. Исометроп стакло. геновим зрацима.

ИСОМЕТРОП стакла најбоља су за чување очног вида: много слабија стакла, оштрији вид и нема замореност. 1632 14—52

Велико стовариште свију врсти сатова, златне робе, бриљанта и свију сочиварских предмета.

Част нам је известити поштовано грађанство из Вел. Бечкерека и околине, да смо у Вел. Бечкереку основали новчани завод под фирмом

СРПСКА ШТЕДИОНИЦА

ДЕОНИЧАРСКО ДРУШТВО

са потпуно уплаћеном основном главницом

од 200.000 круна.

Српска Штедионица деоничарско друштво је наследница Српске Задруге за штедњу, јер је преузела од ове последње сву активу и пасиву.

Српска Штедионица **ИЗДАЈЕ ЗАЈМОВЕ** на менице и интабулацију, на папире од вредности и драгоцености, под најповољнијим условима.

КУПУЈЕ И ПРОДАЈЕ папире од вредности.

Прима улоге: на текући рачун и уложне књижице, са најбољим укамаћењем, на које завод плаћа порезу.

Препоручујући овај једини српски завод у Вел. Бечкереку, остајемо

У Вел. Бечкереку, 22. фебруара 1907. год.

200 3—10 с' поштовањем **СРПСКА ШТЕДИОНИЦА**

деоничарско друштво.

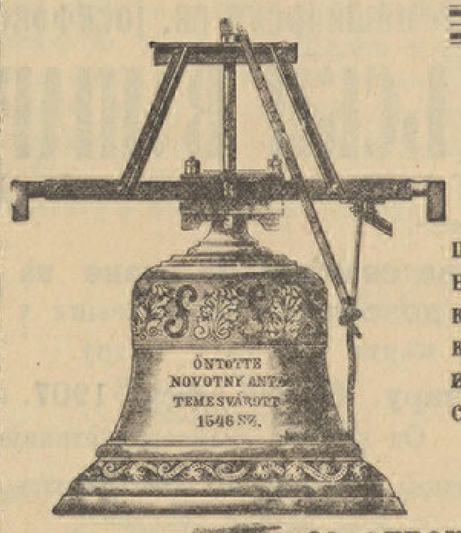

ЗВОНОЛИВНИЦА И ФАБРИКА

ГВОЗДЕНИХ КОЗА ЗА ЗВОНА

АНТОНА НОВОТНИЈА

У ТЕМИШВАРУ, ФАБРИЦИ

препоручује се — **са гаранцијом на више година** — за израду нових звона и за преливање пукнутих звона у свакој величини, као и за целокупно хармонично удешено звоњење, провиђено са крунсм од кованог гвожђа, тако удешеном, да се звона по вољи и лако могу кретати, ако би се на једном месту излупало, чиме се звона сачувају да не пукну.

Особито препоручујем 975 28—52

од мене израђена и много пута одликована

са отвореним одушкама провиђена звона

која су у горњем делу — као виолина са отвором у виду фигуре S провиђена и која имају дуготрајнији, снажнији и дубљи звук, него звона по старој системи прављена, тако да се овако једно патентирано звоно од 327 килограма изједначује са звуком других по старој системи ливених звона од 461 килограма

Даље препоручујем **козе за звона** од кованог гвожђа, у торњу слободно стојеће; **звона или шоље за сатове** од метала, **прављење старих звона са крунама од кованог гвожђа**

Илустровани ценовници и прорачун трошка бесплатно и франко.

На миленарској земаљ изложби у Будимпешти 1895. награђена са великом миленарском медаљом

За оне, који болују од стомака!

Свима онима, који услед назеба или претоварења стомака или услед рђавог тешко сварљивог, су ладног или сувише врућег јела или а неуредног живота болове у стомаку, као:

катар у стомаку, грчеви у стомаку, притисак у стомаку, тешко варење желудца или запаљење слузи

задобију, то нека је овим препоручено добро кућевно средство, чије је дејство већ од више година опробано. То је

Hubert Ullrich'sche Kräuterwein.

Ово биљно вино, које је прављено од изврсних лековитих биљака и доброг вина, јача и оживљује организам човечијег желудца. Биљно вино одстрањује све тешкоће при варењу и дејствује повољно на снажење живаца и стварање здраве крви.

Кад се за време употреби ово биљно вино, угушује већ у клици болест у стомаку. Зато га треба за времена узимати. Знаци, као: главобоља, загуш, подригивање, горушица, надимање, мука са повраћањем а код кроничних (застарелих) болова стомака кад се у већој мери показују, нестану већ, и после неколико недеља.

Заптивена столица и последице отуда, као: напињање, колика, лупање срца, неспавања, успор крви у црној џигерици и слезини, шуљеви нестају брзо са пићем овог биљног вина. Биљно вино ствара апетит а поред лаке столице издваја из стомака и црева све рђаве материје.

Мршавост, бледоћа, малокрвност, слабост јесу последице рђавог желудца, стварање недовољне крви и болесног стања џигерице црне. При мањкању апетита, нервозном и душевном нерасположењу, као и чешћој главобољи, и непреспаваним ноћима, често таке особе неприметно пропадну. Биљно вино даје опалој човечијој снази нова живота. Биљно вино појачава апетит, унапређује варење и храњење, оживљује промену материје, убрзује стварање крви, умирује раздражене нерве и ствара нову вољу за живот. То сведоче небројена признања и захвалнице.

Биљно вино може се добити у флашама за 3 и 4 круне у апотекама: у Новом Саду, Петроварадину, Кању, Г. Ковиљу, Бешки, Иригу, Ст. Футогу, Черевићу, Гложану, Петровцу, Кулпину, Ст. Керу, Темерину, Жабљу, Ђурђеву, Тителу, Сланкамену, Карловцима, Инђији, Руми, Митровици, Ердевику, Илоку, Ст. Палanци, Старом Врбасу, Сентомашу, Фелдварцу, Ст. и Т. Бечеју, Врањеву, Меленци, Чуругу, Елемиру, Перлеву, Фаркаждину, Сакулама, Старој Пазови, Вел. Бечкереку, Батајници, Земуну, Београду, итд. као и у свима већим или мањим местима Аустро-Угарске и пограничних држава.

А разашиљу и апотеке у Новом Саду поруке од 3 или више флаша биљног вина по оригиналним ценама на све стране Аустро-Угарске.

Треба се чувати од подражавања!

Нарочито ваља захтевати 612 9—12

Hubert Ullrich'schen Kräuterwein.

Моје биљно вино није тајанствен лек. Делови су ови: малага-вино 480,0 вински спирит 100,0. глицерин 100,0, црно вино 240,0, сок од јасена 150,0, сок од трешања 320,0, фења, аниса, Јеленино корење, американско корење, чемерике, иљота, по 10,0. Ови саставни делови имају се измешати.

Главни уредник Јаша Томић. Одговорни уредник Константин Брадваровић. Српска штампарија дра Светозара Милетића у Новом Саду.